

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Maximilianus II. in Comitiiis Spirensibas, anno 1570.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

Et quia redemptiones censuum ubique terrarum communitè receptæ sunt, non debent in posterum pro centum capitalis summæ ultra quinque dari & accipi, uti moris est, Item Instru-

mentum redemptionis fieri debet, ut jus redimendi est. Quicquid ultra acceptum vel conventum fuerit, volumus id usuræ loco haberi & estimari, & ut supra dictum est, puniri.

Notatio.

Carolus V. hac Constitutione sua etiam eas species conventionum abrogat, quæ in fraudem usurarum (quæ propriè de jure civili in mutuo, adeoque in pecunia numerata potissimum consistunt) creditores variè effingunt: non attendentes tam de jure divino quàm Canonico quamlibet accessionem rei estimatæ ad sortem principalem, usuræ nomine contineri, juxta illud Christi *Luce 6. Mutuum date, nihil inde sperantes, & causa xi v. quæst. 3. cap. Consuluit 10. Ext. De usuru, cum similibus supra cap. 1. à me citatis. Quod ipse Imperator his multis allatis exemplis docet*

& illustrat: Declarando & hujusmodi contractus esse nullos & irritos; adjectâ quoque pœna in usurarios, amissionis quartæ partis sortis, Magistratui inferendæ.

Alterum quod hac constitutione continetur, est de redemptione census annui, quæ & ipsa emptio census comprehenditur, quamve non vult excedere quincunces, id est, quinque annua pro centum; quod non est in constitutione Maximiliani I. Eadem quoque pœna constituta in transgressorem, quæ antè in usurarium.

Idem Carolus V. Imp. Augusta anno 1548. sub eodem tit.

Hac constitutione eadem repetit, quæ superiore constitutione sua: nisi quod in penult. §. hujus constitutionis explicatius quædam addat, quod attinet ad redemptionem census sive redditus. Verba ejusdem §. hæc sunt.

Quia verò redemptio census ubique terrarum communitè recepta sit: ideo non nisi centum florenis, quinque floreni annui census, ut consuetum est, emi debent, & renuntiatio ejusdem cen-

sus per viam redemptionis ut redimendi jus est, penes venditorem non emptorem erit, non attempto, quacumque forma ea concepta sit in instrumento. Et si quid ultra datum, acceptum vel tractatum fuerit; Volumus id & alia omnia inconvenientia pacta, sive conventiones, tamquam usurarias & infirmas censeri, haberi, neque per Judicem de eis cognosci, vel pronuntiari, sed magis, ut antè dictum est, puniri oportere.

Notatio.

Hic apertè refellitur eorum error, qui putant, in persona emptoris concipi posse jus redimendi, hoc est, ut emptor possit quandoque vel post certum tempus cogere venditorem ad redimendam censum sive redditum

annuū: cum redemptio non nisi in sola venditoris persona, id est, debitoris permittatur, adiectâ pœna. Similis conditio est in Extravag. Martini V. Calixti III. & Pii V. de quibus supra c. 10.

Maximilianus II. in Comitibus Spirensibus, anno 1570.

In priorè constit. sua, paulò ante medium his verbis utitur: Quibus ex causis legitimis contractus fœneratitii (qui semper Imperio magna incommoda & pernitiè attulerunt) iure communi & quibusdam nostri Imperii Recessi-

bus interdicti sint, superfluum est repetere. Quocirca nos iudicio Camerali & Assessoribus præcipimus, in huiusmodi rebus, quod semel statutum est, in ulteriorem deliberationem ne trahant.

Notatio.

Per ias commune intelligitur ius Canonicum, eo quod ubique illud in Scholis & iudiciis receptum sit. Similiter & ius civile,

quoad usuras supra modum præscriptum in l. Eos 26. §. 1. Cod. De usur. cõventas. Nam quæ intra modum d. §. 1. conceptæ sunt, non minus sublatae sunt,

utpote juri divino repugnantes, ut supra cap. 1. comprobavi, ac proinde rectius & in his recurritur ad jus Canonicum, propter generalem regulam Innocentii III. in Concilio generali Latera-

nenf. quâ omni constitutioni & consuetudini divino juri contrariâ derogatur. Extat in cap. ult. ex De prescripti.

Rudolphus II. Imp. Francofurti anno 1577. in politica ordinat. sub tit. eodem.

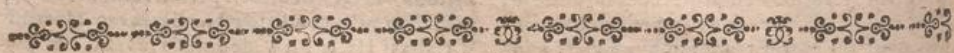
EAdem repetit & confirmat quæ supra statuit Carolus V. nihil ferè immutato vel addito, quod hic repetere necesse sit: nisi quoddam hic novus §. adjiciatur de obstagiis; cujus verba hæc sunt: Tamen in sacri Imperii politica ordinatione Anno 1548. Augustæ publicata, singulariter provisum sit, quid fieri debeat, ubi obligatio census facta est, cum fidejussoribus in obstagium citandis sive movendis: Nihilominus, cum hæcenus hujus obstagii abusum prospexerimus, & tam fidejussores quam debitores eo ipso in extremam perniciem tendant, nihilo tamen magis consultis creditorum rationibus, quibus solvi non potest: Idcirco volumus omnino, ne obstagia in posterum obligationibus inferantur, & inserta tamquam jure publico interdicta per se irrita sint: & consequenter neminem fidejussorum nec debitorum ad obstagium teneri, neque hospiti ad quem forrè de facto observatum fuit obstagium, expensarum nomine obligari.

rimus, & tam fidejussores quam debitores eo ipso in extremam perniciem tendant, nihilo tamen magis consultis creditorum rationibus, quibus solvi non potest: Idcirco volumus omnino, ne obstagia in posterum obligationibus inferantur, & inserta tamquam jure publico interdicta per se irrita sint: & consequenter neminem fidejussorum nec debitorum ad obstagium teneri, neque hospiti ad quem forrè de facto observatum fuit obstagium, expensarum nomine obligari.

Notatio:

VT in obligationibus aliis, majoris securitatis causa accedere solet pignus sive hypotheca, l. Contrahitur 4. cum l. seq. D. De pignorib. vel fidejussores, unus vel plures, l. 1. D. De fidejussorib. & tit. Instit. in princ. & §. si plures eod. tit. ita & in hac obligatione census solvendi. De pignore vel hypotheca constat ex cap. 1. & cap. 2. inf. de Usuris ex Extravag. communib. Martini V. & Calixti III. & Pii V. supra recitatis, & ex l. 1. l. 2. & l. 6. Cod. De pignor. action. De fidejussoribus colligitur ex cap. Rescripto 9. sup. De jurejur. & ex cap. Exposita 11. sup. De arbitris, qui tamen sub obstagii fide obligati, hoc §. liberantur. Est autem obstagium, quando fidejussor promittit de perseverando vel sistendo se

certo in loco, donec debitor solutionem fecerit: Venit à verbo *Osids*, unde Itali obstagium derivarunt, Germani, *die Laystung* appellant. Unde & in *Laystung mahnen* id est, quod monere aliquem, ut in locum certum ex promisso veniat, ut hic. Quod etsi jure Canonum receptum est in d. cap. Ex rescripto, hac tamen constitutione Rudolphi II. Imp. improbatum & irritatum, tamquam juri publico adversans, ita quod ex eo nulla amplius nascatur obligatio, saltem quoad ditiones Imperii. Meminit & hic §. obstagii antè prohibiti sub Carolo V. Augustæ anno 1548. sed quæ prohibitio minus plena est, & idcirco hic repetendam non duximus.

IOAN. VVIRINGI, Campensis,
J. U. D. ET CANONUM PROFES. R.
IN ACADEMIA LOVANIENSI
IN LIBRUM V. DECRETALIVM
EPIST. GREGORII XIII. P. M. COMMENTARIUS,
Nunc primùm editus & auctarii vice huic Operi insertus,

PRÆ.